

Struktura ludności

Lata	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	2947	2838	2681	2581	2482	2455
Ludność w wieku produkcyjnym	8716	8802	8890	8909	8978	8952
Ludność w wieku poprodukcyjnym	1754	1790	1793	1841	1895	1984

Źródło: GUS

Od roku 2001 do roku 2006 liczba ludności w wieku:

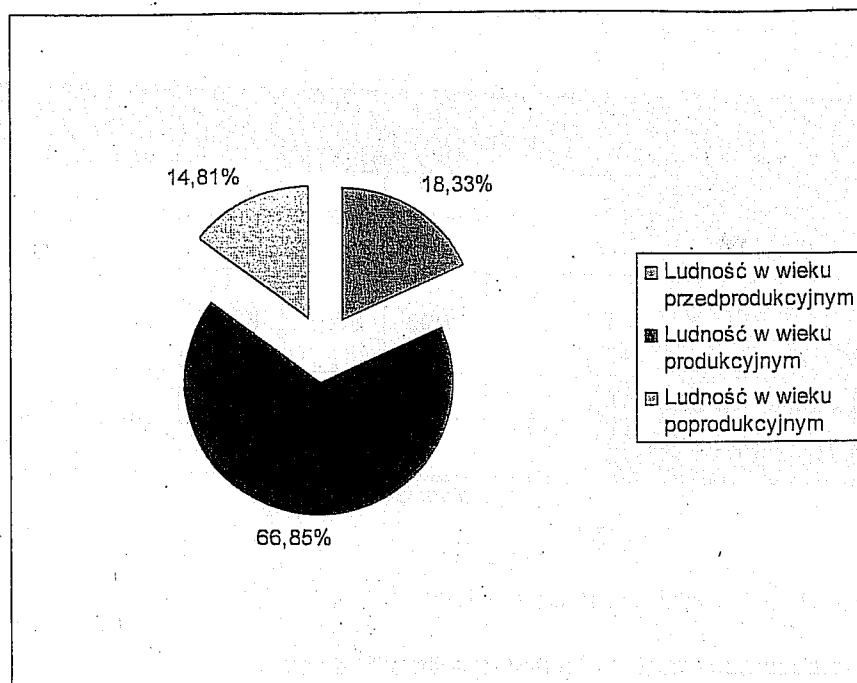
- przedprodukcyjnym - zmniejszyła się o 492 osób,
- produkcyjnym – zwiększyła się o 236 osób,
- poprodukcyjnym - zwiększyła się o 230 osób.

Jest to tendencja obserwowana na większości obszarów Polski.

Zmniejszająca się liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, generalnie postrzegana jako zjawisko negatywne, posiada również pozytywne aspekty, które dają możliwość wykorzystania istniejącej infrastruktury i bazy dydaktycznej prowadzące do rozwoju bogatej oferty edukacyjnej zarówno dla dzieci, które wymagają dodatkowej pomocy w nauce i chcą rozwijać swoje umiejętności jak również dla dorosłych, którzy stoją obecnie przed koniecznością udoskonalania swoich umiejętności poprzez kształcenie ustawiczne i szkolenia. Sytuacja taka może stać się szansą dla systemu edukacji, gdyż łatwiej będzie podołać obowiązkowi kształcenia i opieki nad dziećmi przy mniejszej populacji.

W mieście Koluszki obserwowany jest wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym. Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba osób w tym wieku w Polsce będzie nadal przyrastać w latach 2007- 2013. W kraju liczba osób w wieku poprodukcyjnym w porównaniu z początkiem lat 90-tych, wzrosła prawie o milion. Przyrost ten będzie powodował silną presję na system emerytalny (zapewnienie emerytur dla coraz liczniejszej populacji osób, które zakończyły aktywność zawodową) oraz na system opieki zdrowotnej (zapewnienie specjalistycznej opieki ludziom w podeszłym wieku przez geriatrów, gerontologów oraz rozwój usług opiekuńczych). Dlatego też jednym z obszarów zainteresowania miasta powinno być wspieranie aktywnej starości.

Struktura ludności w mieście Koluszki w 2006 roku

Źródło: GUS

Podobnie jak w poprzednich latach tak i w 2006 roku najliczniejszą grupą ludności w mieście Koluszki była grupa osób w wieku produkcyjnym – 66,85% całej społeczności.

1.3.3. Przyrost naturalny

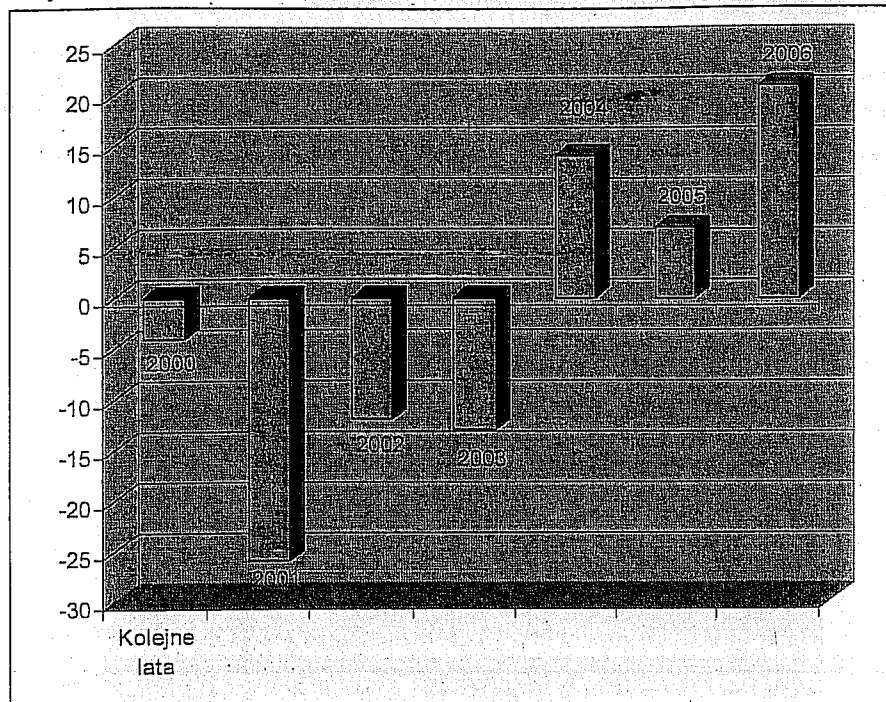
W Koluszkach na przestrzeni lat 2000-2003 wskaźnik przyrostu naturalnego posiadał wartości ujemne. Sytuacja uległa znacznej poprawie od roku 2004. W 2006 roku wskaźnik przyrostu naturalnego wyniósł +21 osób.

Przyrost naturalny

Rok	Wartość	J.m.
2000	-4	osoba
2001	-26	osoba
2002	-12	osoba
2003	-13	osoba
2004	14	osoba
2005	7	osoba
2006	21	osoba

Źródło: GUS

Przyrost naturalny

Źródło: GUS

1.3.4. Migracja

Migracja jest czułym miernikiem zmian sytuacji ludnościowej. Ludzie osiedlają się na terenach, których perspektywy rozwojowe postrzegają z optymizmem, natomiast spontaniczna emigracja z danego terenu jest zawsze sygnałem zagrożenia zapaścią rozwojową.

Saldo migracji

Rok	Koluszki - miasto	Koluszki - obszar wiejski	J.m.
2000	9	21	osoba
2001	-7	32	osoba
2002	-1	44	osoba
2003	-24	65	osoba
2004	-13	91	osoba
2005	-44	44	osoba
2006	25	81	osoba

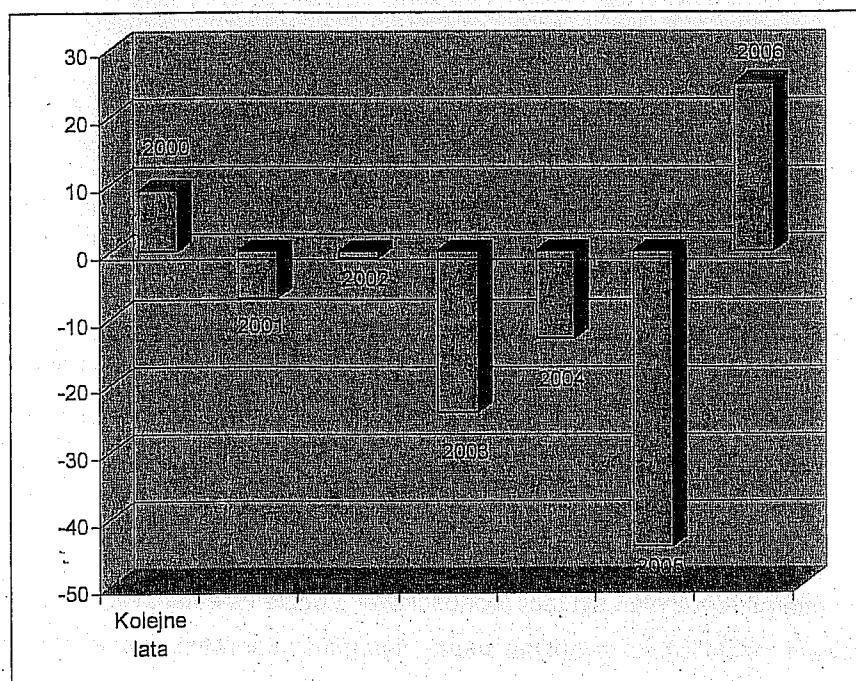
Źródło: GUS

W mieście Koluszki sytuacja nie wygląda optymistycznie jeśli chodzi o migracje. Na przestrzeni lat 2001-2005 wskaźnik salda migracji posiadał wartości ujemne. Najniższą wartość wskaźnik osiągnął w roku 2005 (- 44 osoby). W roku 2006 sytuacja uległa poprawie i wskaźnik salda migracji wyniósł +25 osób.

Ujemna migracja stanowi wyzwanie do podjęcia działań służących poprawie jakości życia mieszkańców a tym samym zahamowania negatywnego zjawiska.

Możliwości edukacji na terenie Koluszek kończą się na etapie szkolnictwa średniego, co w znaczącym stopniu wpływa na odpływ młodych ludzi z miasta, pragnących dalej się kształcić. Ludzie młodzi emigrują głównie do Łodzi. Jeśli chodzi o pracę zarobkową za granicą to większość z osób podejmuje pracę na terenie Wielkiej Brytanii.

Saldo migracji wewnętrznych w mieście Koluszki

Źródło: GUS

Ciekawą sytuację jeśli chodzi o migracje obserwujemy na terenach wiejskich gminy Koluszki. Tu wskaźnik salda migracji na przestrzeni lat 2000-2006 posiada wysokie wartości dodatnie. Oznacza to, że mieszkańcy miasta Koluszki chętnie osiedlają się poza granicami miasta na terenach wiejskich gminy Koluszki.

1.3.5. Główne przemiany społeczne i gospodarcze

Analizując prognozy demograficzne Koluszek należy stwierdzić, że są one raczej niekorzystne dla Miasta oraz jego rozwoju. Mieszkańcy Koluszek wchodzić powoli w fazę starzenia się. Przewiduje się co prawda dalszy niewielki wzrost ilości mieszkańców spowodowany przeprowadzaniem się osób z Łodzi na tereny podmiejskie.

Biorąc pod uwagę strukturę aktywności zawodowej Koluszek, niekorzystny jest także brak szkolnictwa wyższego na terenie miasta, za pomocą którego można by z jednej strony zatrzymać lokalną młodzież, z drugiej zaś zachęcić ludzi spoza Miasta do zamieszkania na jego terenach. Wyjazdy w

celach edukacyjnych sprzyjają migracji oraz zwiększają ryzyko odpływu ludności z wyższym wykształceniem.

W związku z niekorzystną sytuacją demograficzną ważnym zadaniem władz Miasta jest podjęcie niezbędnych działań mających na celu zwiększenie atrakcyjności Koluszek na tyle, aby zachęcić ludność do pozostawania lub zamieszkiwania na jego terenach. Aby to było możliwe konieczne jest jednak zapewnienie im bezpiecznych warunków do życia oraz pracy, a także do nauki, rozrywki i kultury.

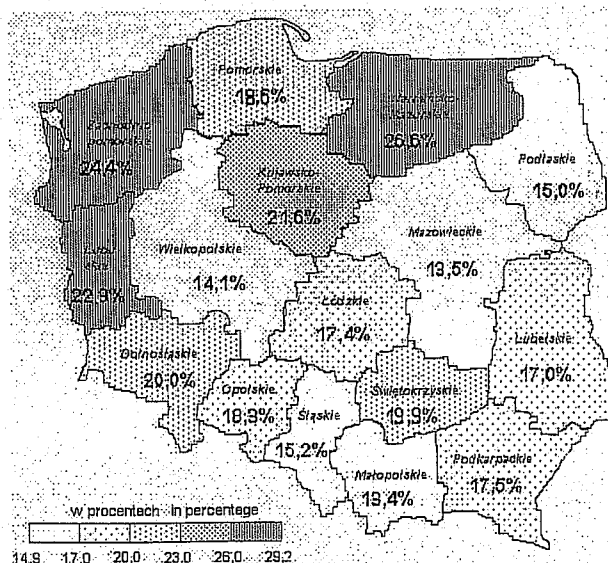
Dużym problemem wpływającym na zadowolenie mieszkańców i poziom ich życia, jest bezrobocie.

Bezrobocie

Bezrobocie jest jednym z największych zagrożeń o charakterze ekonomicznym i społecznym, jakie towarzyszą okresom dekonunktury w gospodarce rynkowej. Wśród najbardziej groźnych skutków bezrobocia należy wymienić:

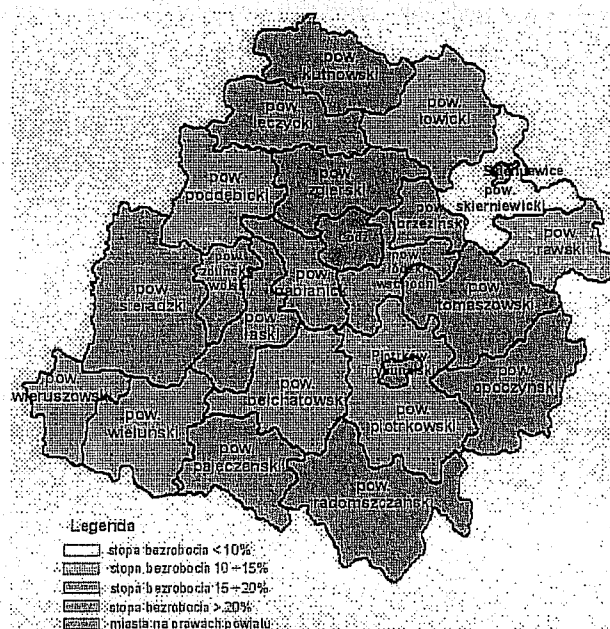
- destabilizację rynku pracy,
- zmniejszenie wpływów budżetowych (zarówno do budżetu centralnego jak i lokalnego),
- emigrację kadr, zwłaszcza wysokokwalifikowanych,
- zahamowanie popytu i zubożenie rynku dóbr i usług, atrakcyjność co za tym idzie zmniejszenie obrotów atrakcyjności handlu,
- zmniejszenie atrakcyjności regionu i zniechęcenie inwestorów.

Bezrobocie jest niezmiernie uciążliwym problemem społecznym i gospodarczym w Polsce. Od wielu lat notuje się wysoką stopę bezrobocia. W województwie łódzkim w 2004r. stopa bezrobocia przekraczała już 19,5%. W kwietniu 2006 roku sytuacja uległa niewielkiej poprawie – stopa bezrobocia wynosiła 17,4%. Bezrobocie to zjawisko które pociąga za sobą szereg problemów natury społecznej.

Mapa: Stopa bezrobocia według województw (stan w końcu kwietnia 2006 roku)

Powiat łódzki wschodni jest jednym z powiatów województwa łódzkiego o stopie bezrobocia mieszczącej się w granicach 15-20%.

Mapa: Stopa bezrobocia według powiatów woj. łódzkiego

Walka z bezrobociem jest trudnym i długotrwałym przedsięwzięciem, które wymaga współdziałania wielu instytucji firm i organizacji. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, iż poprzez pojęcie walki z bezrobociem rozumiemy tworzenie nowych miejsc pracy, profilaktykę w miejscach zagrożonych bezrobociem oraz zapobieganie patologiom społecznym, jakie towarzyszą zjawisku utraty pracy. Na czele wśród podmiotów niezbędnych do uruchomienia skutecznego programu zwalczania bezrobocia wysuwają się ośrodki władzy (centralnej, lokalnej i samorządowej) oraz organizacje pozarządowe. Wynika to zarówno z podziału kompetencji i rozdziału funduszy budżetowych (różnych budżetów) jak i perspektyw współpracy z instytucjami Unii Europejskiej.

Okres bezrobocia członka rodziny jest dla wielu gospodarstw domowych bardzo trudny. Pojawiające się problemy finansowe rodzą konieczność szukania doraźnych metod poprawy sytuacji ekonomicznej rodziny. Brak zatrudnienia negatywnie wpływa nie tylko na ekonomiczną kondycję rodzin, ale także na pozamaterialne kwestie życia rodzinnego. Przymusowe pozostawanie bez pracy oraz niemożność znalezienia ponownego zatrudnienia powoli i systematycznie pozbawiają człowieka poczucia własnej wartości. Stres i utrata stabilizacji powodują często niemożność podejmowania racjonalnych, a niekiedy jakichkolwiek decyzji. Pojawia się apatia i zniechęcenie.

Negatywnym skutkiem bezrobocia są także problemy dzieci osób bezrobotnych, na które również należy zwrócić szczególną uwagę. Odczuwanie przez dzieci własnej sytuacji jako gorszej często prowadzi do stopniowej izolacji środowiskowej, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Zawęża się krąg wspólnych zainteresowań rówieśniczych, dzieci przestają być zapraszane do wspólnej nauki i zabawy. Zdarza się także, że jednocześnie z odrzuceniem przez rówieśników, z powodu trudnej sytuacji materialnej rodziny, dzieci

popadają w sytuacje konfliktowe w szkole z wychowawcami i nauczycielami. Taka sytuacja ma wpływ na postawy dzieci, na ich zachowanie oraz postawy i decyzje podejmowane w dorosłym życiu.

Skutkiem bezrobocia w rodzinie jest także osłabienie autorytetu rodziców. W opinii dzieci, zwłaszcza nastolatków, taka sytuacja może być odbierana jako przejaw braku zaradności, nieumiejętności dostosowania się do nowej rzeczywistości społeczno-ekonomicznej czy życiowe nieudacznictwo. Powoduje to zachwianie systemu wartości młodego pokolenia i obniżenie w hierarchii takich wartości jak wykształcenie, uczciwa praca, solidarność.

Poziom zatrudnienia

Jednym z ważnych czynników wpływających na rynek pracy jest poziom zatrudnienia.

Liczba osób pracujących w mieście Koluszki

Liczba osób pracujących	ogółem				mężczyźni				kobiety			
	1995	2000	2003	2006	1995	2000	2003	2006	1995	2000	2003	2006
	3.263	3.388	2.638	2.864	1.843	2.107	1.507	1.713	1.420	1.281	1.131	1.151

Źródło: GUS

Analizując poszczególne wskaźniki znajdujące się w powyższej tabeli możemy stwierdzić, że liczba osób pracujących, zamieszkałych w mieście Koluszki uległa zmniejszeniu na przestrzeni lat 1995-2006 o 399 osób. Warto jednak zauważyć iż w tym czasie liczba osób pracujących ulegała dość dużym wahaniom. Na przestrzeni lat 1995-2000 liczba osób pracujących wzrosła, następnie do roku 2003 uległa zmniejszeniu, a w latach 2003-2006 ponownie nieco wzrosła.

Na przestrzeni lat 1995-2006 w mieście pracowało więcej mężczyzn niż kobiet. Zmniejszenie liczby osób pracujących w większym stopniu dotyczy kobiet niż mężczyzn. W 2006 roku kobiety stanowiły ok. 40% osób pracujących w mieście.

Wykształcenie

Z rynkiem pracy i bezrobociem ściśle związane jest wykształcenie ludności.

Najwięcej osób w mieście Koluszki posiada wykształcenie średnie – 34,79% całej ludności oraz podstawowe – 28,56%. Wykształcenie zasadnicze zawodowe posiada 21,65% mieszkańców miasta, a wykształcenie wyższe 9,72%. W Koluszkach wykształcenie wyższe, policealne i średnie posiada więcej kobiet niż mężczyzn. Jest to tendencja obserwowana w całej Polsce.

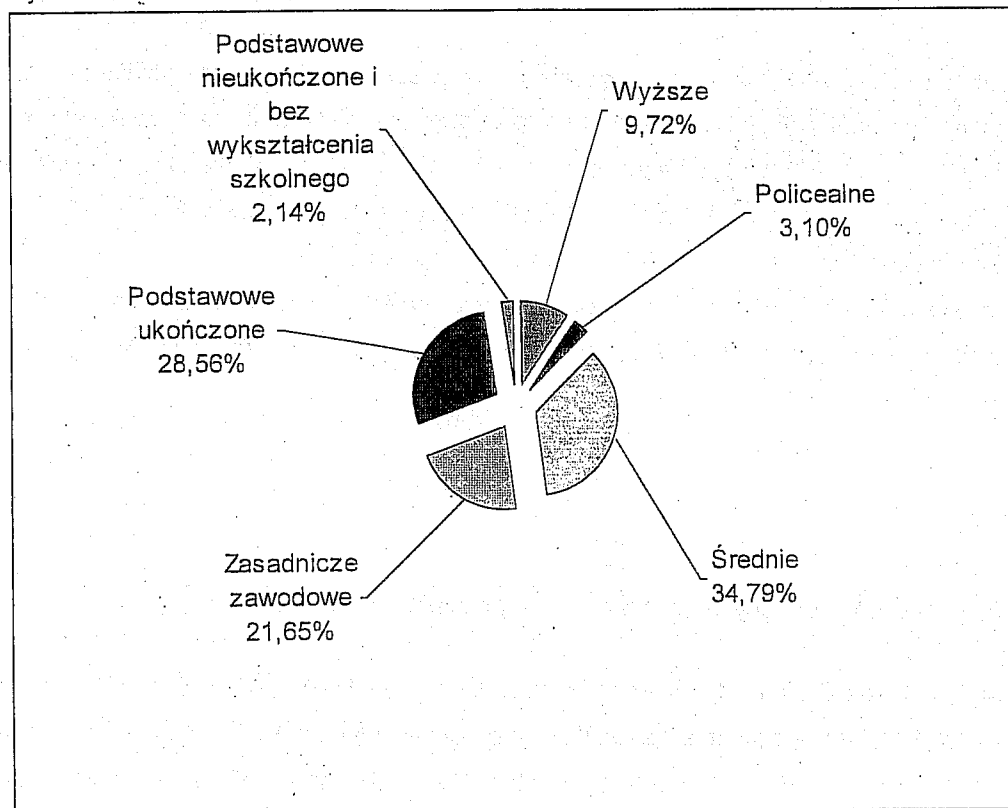
Ogólnie poziom wykształcenia w Koluśkach jest dość wysoki w porównaniu do innych miast o podobnej wielkości w województwie łódzkim. Niższy poziom wykształcenia posiadają mieszkańcy na przykład Błaszki i Przedborza.

Poziom wykształcenia w Koluśkach w 2002 roku

Wykształcenie	Ogółem	Stan procentowy	Mężczyźni	Kobiety
Wyższe	1117	9,72	444	673
Policealne	357	3,10	77	280
Średnie	3995	34,79	1790	2205
Zasadnicze zawodowe	2486	21,65	1493	993
Podstawowe ukończone	3280	28,56	1484	1796
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	246	2,14	89	157

Źródło: GUS

Poziom wykształcenia w mieście Koluśki w 2002 roku

Źródło: GUS

1.3.6. Charakterystyka zjawiska marginalizacji społecznej w Koluszkach – problem patologii społecznych oraz przestępczości

Jednym z głównych kryteriów wskazania obszarów podlegających rewitalizacji, szczególnie obszarów miejskich, jest występowanie na tych obszarach zjawisk patologicznych oraz o charakterze przestępczym. W celu określenia takich obszarów problemowych należy wziąć pod uwagę dane gromadzone przez jednostki dbające o utrzymanie porządku w mieście oraz dane dotyczące intensywności korzystania z różnych form opieki społecznej.

Niewątpliwą grupą wymagającą pilnego wsparcia są dzieci i młodzież. Przyczyny omówiono obszernie powyżej. Młodzież, a także dzieci dają szansę na największą efektywność wykorzystania wsparcia publicznego (szansę na uzyskanie największej sumy korzyści społeczno-gospodarczych z każdej wydanej złotówki środków publicznych). To młodzież ma szansę ożywić Koluszki. Zaniechanie wsparcia tej grupy to największe zagrożenie. Dodamy do tego możliwe ograniczenie późniejszych szans życiowych młodzieży z tego obszaru przez zbieg dwóch czynników: ubóstwa i gorszego dostępu do edukacji.

Gmina musi przyjąć odpowiedzialność za stworzenie warunków do rozwoju dzieci i młodzieży z Miasta i okolic. Sensowne działania w obszarze edukacji pozaszkolnej, wprowadzania do miasta różnego rodzaju organizacji, placówek i instytucji działających na rzecz młodzieży, wreszcie – przygotowanie dla samej młodzieży przestrzeni do samorealizacji, to zadania publiczne.

Z rozmów z mieszkańcami wynika, że poczucie zagrożenia bezpieczeństwa publicznego jest wysokie. Obrona mieszkańców przed przestępczością została uznana za jeden z najważniejszych problemów miasta. Można jednak sądzić, że opinia o bezpieczeństwie jest w znacznym stopniu kształtowana pod wpływem informacji medialnych, a w niewielkiej części jest pochodną bezpośrednich doświadczeń.

W zakresie zwalczania przestępczości oraz zjawisk patologii społecznej niezbędna jest efektywna, bieżąca współpraca wszystkich służb zajmujących się bezpieczeństwem, której podstawowym warunkiem jest sprawny system łączności.

Najczęstszym powodem korzystania z różnych form pomocy społecznej w Koluszkach jest bezrobocie. Inne przyczyny korzystania z pomocy społecznej to bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, długotrwała choroba i niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa oraz alkoholizm. Wśród problemów w rodzinach podopiecznych ośrodków pomocy społecznej najczęstszymi przyczynami były także: ubóstwo, alkoholizm, wielodzietność.

Aktualnie jednym z najbardziej odczuwalnych utrudnień jest brak dostatecznej ilości środków, które umożliwiłyby zaspokojenie potrzeb wszystkich potrzebujących wsparcia. Niestety pomoc

społeczna to dziedzina działalności, która dotyka na co dzień ogromu ludzkich problemów, przez co każda ilość środków mogłaby być spożytkowana.

Na wzrost ilości wypłaconych świadczeń mają wpływ poniższe przyczyny:

- rosnące bezrobocie,
- utrata przez osoby bezrobotne prawa do zasiłku po upływie 6 m-cy,
- rosnąca liczba osób uprawnionych do świadczeń obowiązkowych, jakie są realizowane z funduszy pomocy społecznej,
- powiększająca i pogłębiająca się sfera niedostatku i ubóstwa materialnego.

1.3.7. Problemy zidentyfikowane w obszarze społecznym

Wynikiem wyżej przeprowadzonej analizy jest określenie tych cech i czynników zaobserwowanych w sferze społecznego rozwoju miasta Koluszki, które mogą mieć największe odzwierciedlenie w procesach rewitalizacyjnych obszarów miejskich.

Z tego względu listą problemów nie będzie obejmować wszystkich zidentyfikowanych w badanych obszarach problemów, a jedynie te, które mają bezpośredni związek z wdrożeniem programu rewitalizacji. W trakcie analizy dokonanej w rozdziale 1.3 zidentyfikowano następujące problemy, których rozwiązanie będzie możliwe na skutek wdrożenia Programu Rewitalizacji.

Problemy miasta Koluszki w obszarze społecznym:

1. Patologie zaobserwowane na obszarze dysfunkcyjnym – całe miasto Koluszki.
2. Pauperyzacja społeczeństwa (bardzo duże dysproporcje w dochodach).
3. Występowanie drobnej przestępczości na terenie całego miasta.
4. Duże przestrzenne zróżnicowanie społeczne – wymuszające prowadzenie zróżnicowanej polityki społecznej.
5. Brak instrumentów aktywizujących mieszkańców do ciągłego doskonalenia zawodowego i prowadzenia własnej działalności gospodarczej.
6. Słaba aktywność obywatelska mieszkańców.
7. Brak przestrzeni oraz możliwości dla osób niepełnosprawnych.

1.4. Analiza SWOT Miasta Koluszki

Pierwsza część analizy SWOT polega na zidentyfikowaniu tendencji występujących w otoczeniu, które mogą sprzyjać (szanse) bądź spowolnić (zagrożenia) procesy rozwojowe Miasta. Na uwarunkowania te Miasto nie ma możliwości wpływu.

Analiza uwarunkowań wewnętrznych stanowi drugą część analizy SWOT. Jej celem jest zidentyfikowanie atutów i słabości Miasta. Uwarunkowania wewnętrzne stanowią te czynniki, na które Miasto ma wpływ, a zatem analiza taka jest szczególnie cenna, ponieważ na jej podstawie można ustalić właściwe kierunki działania.

Szanse rozwoju Koluszek wiązą się przede wszystkim z:

- Integracją europejską, która stwarza możliwości pozyskania środków pomocowych Unii Europejskiej władzą samorządowym oraz przedsiębiorcom,
- Dopyływem zagranicznego kapitału i technologii,
- Budową autostrad na terenie Polski,
- Zwiększeniem siły nabywczej mieszkańców,
- Rozwojem informatyzacji i telekomunikacji,
- Rozwiniętym rynkiem dóbr konsumpcyjnych,
- Rozwojem sieci rynków i giełd rolno-spożywczych,
- Wzrostem liczby turystów przyjeżdżających do Polski,
- Rozwojem i powszechnością edukacji na poziomie wyższym,
- Promocją przedsiębiorczości,
- Rozwojem systemów infrastruktury technicznej,
- Możliwością zewnętrznego finansowania działań ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich,
- Współpracą ponadlokalną na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i przestępczości.

Zagrożenia rozwoju w latach 2007-2013 to przede wszystkim:

- Niewystarczające środki przekazywane z budżetu państwa na zadania własne lub dodatkowo zlecone gminie na podstawie wprowadzonych aktów prawnych,
- Zahamowanie niezbędnych reform pozwalających na zmiany nieefektywnej struktury polskiej gospodarki,
- Drogie kredyty, trudny dostęp do kredytów preferencyjnych co przekłada się na brak efektywnego systemu pożyczkowo-kredytowego,
- Niska siła nabywcza części społeczeństwa Koluszek,
- Duża niepewność działania wynikająca z wielu zmian gospodarczych, społecznych i politycznych,
- Brak sprawnego systemu aktywizacji bezrobotnych,
- Niebezpieczeństwo niepełnego wykorzystania szans jakie dają środki UE,
- Silniejsze uzależnienie produkcji od obcego kapitału,
- Niedostateczny postęp w reformowaniu finansów publicznych i nadmierny wzrost obciążeń podatkowych,
- Przenoszenie przez państwo na gminy więcej zadań bez zabezpieczenia odpowiedniej ilości środków,
- Zbyt niski wzrost gospodarczy dla zapewnienia odpowiedniego tempa tworzenia miejsc pracy,
- Niebezpieczeństwa dla środowiska przyrodniczego,

- Dalsze uszczuplanie przez rząd środków finansowych na działalność placówek oświatowych i pomoc społeczną,
- Niedostateczne finansowanie pomocy społecznej, przy niedoskonałości rozwiązań systemowych,
- Brak spójności i luki w prawie o zagospodarowaniu przestrzennym.

Mocne strony miasta Koluszki:

- Połączenia kolejowe z innymi miastami,
- Droga wojewódzka przechodząca przez miasto,
- Położenia miasta w centrum kraju,
- Bliskość miasta Łodzi i drogi krajowej,
- Duży stopień wyposażenia w instalacje techniczno –sanitarne mieszkań,
- Możliwość edukacji młodzieży w szkołach ponadgimnazjalnych.
- Szkoły wyposażone w pracownie komputerowe,
- Szeroka działalność kulturalna i sportowa na terenie miasta (Miejski Ośrodek Kultury, Biblioteka Publiczna, Kluby Sportowe),
- Liczne imprezy kulturalne,
- Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej i Ośrodków Służby Zdrowia,
- Posiadanie oczyszczalni ścieków,
- Wzrost liczby podmiotów gospodarczych,
- Wzrost liczby mieszkańców,
- Dodatni wskaźnik przyrostu naturalnego,
- Wzrost liczby osób pracujących w ostatnich latach,
- Dość wysoki poziom wykształcenia mieszkańców,
- Dużo osób posiadających wykształcenie wyższe.

Słabe strony miasta Koluszki:

- Baza noclegowa i gastronomiczna nierozwinięta w stopniu umożliwiającym rozwój turystyki,
- Brak zabytków które mogłyby przyciągać turystów,
- Brak obwodnicy miasta,
- Brak składowiska odpadów,
- Brak punktu informacji turystycznej oraz szlaków pieszych i ścieżek rowerowych,
- Niezbyt wysoki poziom wskaźnika aktywizacji gospodarczej i wskaźnika PEAI,
- Mało instytucji wsparcia dla osób chcących otworzyć własną działalność gospodarczą,
- Problem bezrobocia,
- Zły stan techniczny dróg (część dróg gminnych o nawierzchni gruntowej).
- Nieracjonalna sieć szkół na terenie całej gminy.

Rozdział II

Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno – społeczno – gospodarczego miasta i regionu

2.1. Nawiązanie do lokalnych i regionalnych dokumentów planistycznych

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem programowym, który integruje potrzeby społeczności miasta w zakresie ładu kulturowo – ekologicznego, społecznego oraz gospodarczo – infrastrukturalnego. W swoich ustaleniach bazuje na dokumentach i programach planistycznych będących podstawą polityki regionalnej zarówno na poziomie gminnym, krajowym, wojewódzkim jak i powiatowym. Zgodność Lokalnego Programu Rewitalizacji ze strategicznymi dokumentami planistycznymi jest warunkiem koniecznym jego skutecznej realizacji.

Większość działań przewidzianych do realizacji przez niniejszy program wynika z założeń programowych strategii rozwoju województwa łódzkiego. Są to zarówno zadania, których wdrożenie należy do kompetencji władz samorządowych miasta Koluszki, jak również inne projekty, których realizacja zależy od zaangażowania władz powiatu, lokalnej społeczności lub inwestorów zewnętrznych.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Koluszki ze swoimi celami nadrzędnymi oraz celami częściowymi wpisuje się w cele Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego. Głównymi celami rozwoju województwa są:

1. Wzrost ogólnego poziomu cywilizacyjnego województwa:

- o Podniesienie poziomu wykształcenia i rozwój kulturowy mieszkańców,
- o Podniesienie jakości życia i stanu zdrowotności mieszkańców,
- o Uporządkowanie gospodarki przestrzennej.

2. Poprawa pozycji konkurencyjnej gospodarki województwa:

- o Zwiększenie dostępności regionu poprzez rozwój infrastruktury transportowej i informacyjnej,
- o Tworzenie nowoczesnej bazy gospodarczej,
- o Stymulowanie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich regionu,
- o Tworzenie, w kraju i zagranicą, wizerunku regionu przyjaznego i atrakcyjnego do zamieszkania, inwestowania i współpracy.

3. Stworzenie rzeczywistego regionu społeczno-ekonomicznego posiadającego własną podmiotowość kulturową i gospodarczą:

- o Wspomaganie i promowanie różnych form edukacji regionalnej dzieci, młodzieży i dorosłych,
- o Inicjowanie i wspomaganie rozwoju różnych form i przejawów kultury regionalnej oraz ruchów regionalistycznych,
- o Stymulowanie przemian w sieci osadniczej województwa, polegających na wzroście roli miast w organizacji funkcjonalno-przestrzennej regionu.

Systematyczne wdrażanie zadań przewidzianych w Strategii Rozwoju Województwa przez gminy członkowskie pozwoli na zrównoważony rozwój tego obszaru, wzrost jakości życia mieszkańców, wzrost atrakcyjności Miasta jako miejsca zamieszkania, działalności gospodarczej, atrakcji turystycznej. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Koluszki musi być spójny również z ustaleniami dokumentów programowych na poziomie regionalnym. Jej cele, a zatem i zadania przewidziane do wdrożenia, wynikają z wytycznych Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego, Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Łódzkiego, Programu Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego zgodnego z Regionalną Polityką Ekologiczną, Wojewódzkiego Planu Zdrowotnego dla Województwa Łódzkiego.

2.2. Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2013

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Koluszki jest zgodny z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2013. Szczególnie należy zwrócić uwagę na zgodność z osią priorytetową VI – Odnowa Obszarów Miejskich. Głównym celem osi priorytetowej jest ożywienie gospodarcze i społeczne na terenach zdegradowanych w obszarach miejskich. Cele operacyjne priorytetu to:

- o rewitalizacja substancji architektonicznej terenów i obiektów przemysłowych i powojaskowych,
- o zwiększenie atrakcyjności obszarów miejskich dla inwestorów lokalnych i zewnętrznych,
- o odnowa zdegradowanych dzielnic mieszkaniowych, w tym rewitalizacja substancji mieszkaniowej.

Szczególnie ważnym elementem LPR Miasta Koluszki jest stworzenie dobrych warunków do inwestowania, co spowoduje ożywienie gospodarcze, a co za tym idzie społeczne. Działania infrastrukturalne połączone będą z działaniami „miękkimi” – szkoleniami dla bezrobotnych, doradztwem, pomocą dla rodzin najuboższych. Stworzony zostanie również spójny system pomocy przedsiębiorcom z terenu gminy oraz inwestorów zewnętrznych. W wyniku realizacji LPR Koluszki staną się miastem atrakcyjnym dla mieszkańców i inwestorów.

Rewitalizacja obejmie tereny szczególnie dotknięte problemami społecznymi. Przewiduje się rewitalizację substancji architektonicznej, obiektów kulturalnych.

Bardzo ważny jest fakt, iż realizowane w ramach LPR przedsięwzięcia polegające na rewitalizacji obszarów problemowych są zdefiniowane w LPR, który tworzony jest przy pomocy metod opartych na partycypacji społecznej. Gwarantuje to tym samym długofalowość realizowanych zadań i osiągnięcie spójnych celów. Jest to zgodne z zapisami RPO województwa łódzkiego. Zgodnie z RPO województwa Lokalny Program Rewitalizacji został stworzony w oparciu o potrzeby społeczne a nie jedynie infrastrukturalne.

Zgodnie z zapisami RPO województwa łódzkiego inwestycje obejmą defaworyzowane obszary, na których występują niekorzystne zjawiska o charakterze społecznym (jak wysoka przestępczość, niekorzystne trendy demograficzne, wysoki wskaźnik biedy i wykluczenia społecznego, długotrwałe bezrobocie) oraz zjawiska związane z degradacją substancji mieszkaniowej (niska wartość zasobów mieszkaniowych, niska efektywność energetyczna budynków).

Główne typy projektów, które mogą być wsparte w ramach osi priorytetowej VI to:

1. Renowacja lub modernizacja budynków lub obiektów (w szczególności w zdegradowanych dzielnicach miast, osiedlach mieszkaniowych, obszarach przemysłowych i powojennych), w celu ich adaptacji do nowych funkcji, przyczyniających się do tworzenia nowych miejsc pracy.

2. Prace konserwatorskie, restauratorskie lub inne roboty budowlane dopuszczalne w przypadku zabytków (odpowiednio - obiektów historycznych), w celu przystosowania w/w obiektów do nowych funkcji lub utrzymania funkcji dotychczasowych.

3. Przygotowanie terenów na obszarach objętych rewitalizacją pod realizację nowych inwestycji gospodarczych (w tym uzbrojenie terenu pod przyszłe inwestycje, wyburzanie obiektów, przygotowanie obiektów do potrzeb działalności gospodarczej).

4. Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej rewitalizowanych terenów, w tym budowa lub przebudowa małej architektury oraz tworzenie lub modernizacja miejsc rekreacji i terenów zielonych.

5. Renowacja części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych obejmująca inwestycje w zakresie instalacji technicznych budynku, działania w zakresie oszczędności energetycznej, odnowienie głównych elementów konstrukcji budynku, którymi są: dach, elewacja zewnętrzna, stolarka okienna lub drzwiowa, klatki schodowe, korytarze wewnętrzne lub zewnętrzne, wejścia, elementy konstrukcji zewnętrznej budynku, windy.

6. Renowacja i adaptacja budynków istniejących, stanowiących własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych w zakresie w jakim umożliwi to przygotowanie do użytkowania nowoczesnych, socjalnych budynków mieszkalnych.

2.3. Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007 – 2013

Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji są zbieżne z celami i priorytetami strategicznymi Narodowego Planu Rozwoju w następujących obszarach:

Cele strategiczne:

- 1) Utrzymanie gospodarki na ścieżce wysokiego wzrostu gospodarczego. Polska gospodarka charakteryzuje się z jednej strony znaczącą skalą i potencjałem rozwojowym, ale z drugiej występowaniem szeregu strukturalnych zapóźnień i deficytów.
- 2) Wzmocnienie konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz wzrost zatrudnienia. Niezbędne staje się podejmowanie takich procedur i uruchamianie takich przedsięwzięć, które umocnią mikroekonomiczne fundamenty gospodarki oraz utrwalą tendencję wzrostową. Umożliwi to utrzymanie wysokiej dynamiki eksportu oraz napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych, także do tych regionów, które charakteryzowały się dotychczas niską atrakcyjnością inwestycyjną.
- 3) Podniesienie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Transformacja i rozwój polskiej gospodarki w latach 1989 - 2004 wiązały się z występowaniem szeregu negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych, takich jak: wysokie bezrobocie, pogłębiające i poszerzające się ubóstwo, masowe wykluczenie społeczne, dezintegracja społeczna, marginalizacja wielu wspólnot lokalnych i peryferyzacja niektórych regionów. Stanowi to oczywiste zagrożenie i przeszkodę w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, oraz staje się źródłem konfliktu społecznego i populistycznej rewolty. Jednocześnie w coraz większej mierze zjawiska te ograniczają potencjał rozwojowy gospodarki i możliwości awansu cywilizacyjnego. Stąd rozwój społeczno-gospodarczy w przyszłości musi respektować potrzebę wyższej spójności, w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym oraz być zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Priorytety strategiczne

1. Inwestycje rozumiane jako wzrost inwestycji odpowiadających wyzwaniom postępu technologicznego i społeczeństwa informacyjnego, rozbudowujących i modernizujących infrastrukturę techniczną kraju oraz realizujących zasadę zrównoważonego rozwoju. Szczególne znaczenie ma tu rozwój infrastruktury technicznej, tj. infrastruktury energetycznej, transportowej i telekomunikacyjnej, które wpływają na poziom konkurencyjności gospodarki. Rozbudowa infrastruktury, uwzględniająca zarówno potrzeby materialne jak i ład przestrzenny, przyczyni się do umocnienia spójności społeczno-gospodarczej kraju.
2. Zatrudnienie rozumiane jako dążenie do tworzenia nowych miejsc pracy oraz zwiększanie liczby osób pracujących.
3. Przedsiębiorczość rozumiana jako tworzenie nowych obszarów aktywności gospodarczej oraz zwiększanie efektywności i produktywności istniejących form gospodarowania. W tym celu niezbędne jest rozwijanie postaw przedsiębiorczych - samozaradności, innowacyjności, odpowiedzialności za los własny i wspólnoty, poprawianie otoczenia prawno-administracyjnego i prawno-finansowego

przedsiębiorstw, rozwijanie rynku kapitałowego i ułatwianie przedsiębiorcom dostępu do różnych form kapitału finansowego, w tym mechanizmów mikropożyczkowych.

4. Innowacyjność rozumiana jako kreowanie postaw innowacyjnych w społeczeństwie, włączenie nauki w rozwój gospodarczy, innowacje produktowe, procesowe i organizacyjne, w tym w dziedzinie zarządzania i marketingu.

5. Integracja społeczna rozumiana jako działania oparte na zasadach dialogu wzajemności i równorzędności, których celem jest dążenie do społeczeństwa opartego na demokratycznym współuczestnictwie, rządach prawa i poszanowaniu różnorodności kulturowej, w którym obowiązują i są realizowane podstawowe prawa człowieka i obywatela oraz skutecznie wspomagane są jednostki i grupy w realizacji ich życiowych celów. W tej dziedzinie państwo skupia swoją uwagę na ograniczeniu sfery skrajnego ubóstwa, a także niwelowaniu czynników wykluczających, takich jak: deficyt mieszkaniowy, bariery komunikacyjne, nierówność w dostępie do edukacji i dóbr kultury, niepełnosprawność.

Ograniczenie sfery skrajnego ubóstwa możliwe jest przez aktywizację zawodową długotrwale bezrobotnych, w tym również formy zatrudnienia socjalnego oraz socjoterapeutyczne programy wychodzenia z ubóstwa. Realizacja tego priorytetu wymaga współdziałania różnych sektorów, zwłaszcza publicznego i niekomercyjnego.

6. Wiedza i kompetencje rozumiane jako poprawa jakości kształcenia i jego upowszechnienie na poziomie średnim i wyższym.

7. Gospodarowanie przestrzenią zorientowane na jej ekonomiczną waloryzację przy zapewnieniu niezbędnej ochrony zasobów przyrodniczych. Priorytet ten obejmie działania odnoszące się m.in. do: kształtowania sieci osadniczej oraz głównych sieci infrastrukturalnych, rewitalizacji terenów przemysłowych, racjonalizacji gospodarki zasobami geologicznymi, regulacji dostępu do zasobów przyrodniczych, zabezpieczenia odpowiednich zasobów dyspozycyjnych wody oraz zwiększenia lesistości.

2.4. Nawiązanie do Programu Operacyjnego dla wykorzystania środków finansowych w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego

Głównym celem przeznaczanych przez państwa-darczyńców środków w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego jest realizacja przedsięwzięć prorozwojowych przyczyniających się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Realizowane projekty mają być zgodne z priorytetami polityki społeczno-gospodarczej kraju, jak i celami odpowiednich polityk Unii Europejskiej, a także z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz równości szans kobiet i mężczyzn.

Środki finansowe w ramach **Mechanizmu Finansowego EOG** dostępne będą na realizację projektów w sześciu obszarach priorytetowych:

- o Ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego, poprzez m.in. redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii,
- o Promowanie zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami,
- o Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego, w tym transport publiczny i odnowa miast,
- o Rozwój zasobów ludzkich,
- o Opieka zdrowotna i opieka nad dzieckiem,
- o Badania naukowe.

Środki finansowe z **Norweskiego Mechanizmu Finansowego** mogą wspierać działania podejmowane w ramach wszystkich sześciu priorytetów Mechanizmu Finansowego EOG, ponadto, w zakresie następujących czterech obszarów priorytetowych:

- o Wdrażanie przepisów z Schengen, wspieranie Narodowych Planów Działania z Schengen, jak również wzmacnianie sądownictwa,
- o Ochrona środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem wzmocnienia zdolności administracyjnych do wprowadzania w życie odpowiednich przepisów istotnych dla realizacji projektów inwestycyjnych,
- o Polityka regionalna i działania transgraniczne,
- o Pomoc techniczna przy wdrażaniu *acquis communautaire*.

W ramach priorytetu do realizacji możliwe będą działania z zakresu:

- o rewitalizacji, konserwacji, renowacji, modernizacji i adaptacji na cele kulturalne historycznych obiektów i zespołów zabytkowych wraz z ich otoczeniem, szczególnie realizowane w ramach przyjętych strategii rozwoju produktów turystyki kulturowej;
- o rewitalizacji historycznych obszarów miejskich;
- o rewitalizacji, konserwacji, renowacji, modernizacji i adaptacji na cele kulturalne zespołów fortyfikacyjnych oraz budowli obronnych;
- o rewitalizacji obiektów przemysłowych o wysokiej wartości historycznej na cele kulturalne, w szczególności na muzea nowoczesności;
- o renowacji, ochrony i zachowania miejsc pamięci i martyrologii;
- o budowy i rozbudowy publicznych i niekomercyjnych instytucji kultury o europejskim znaczeniu;

- o budowy, rozbudowy, odbudowy i adaptacji infrastruktury kulturowej w miejscach o symbolicznym znaczeniu dla polskiej kultury;
- o kompleksowych programów konserwacji zabytków ruchomych oraz konserwacji i digitalizacji zabytkowych księgozbiorów i archiwaliów;
- o tworzenie systemów zabezpieczeń przed nielegalnym wywozem dzieł sztuki oraz zabezpieczenie zabytków ruchomych i nieruchomych przed kradzieżą i zniszczeniem.

W ramach priorytetu „Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego, w tym transport publiczny i odnowa miast” realizowane będą projekty:

- o minimalnej wartości 1 mln euro,
- o zgodne z aktualnym Lokalnym (Miejskim) Programem Rewitalizacji,
- o zgodne projektu z Narodową Strategią Rozwoju Kultury 2004-2013,
- o ważne z punktu widzenia polityki kulturalnej państwa.

W pierwszej kolejności realizowane będą projekty dotyczące obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Rozdział III

Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji

3.1. Okres realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich

Okres realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji przewidziany jest **na lata 2007 - 2013**. Ma to ścisły związek z członkostwem Polski w Unii Europejskiej, w której obowiązuje 7-letni okres planowania budżetu. Obecnie rozpoczął się okres budżetowania 2007 - 2013, w ramach którego przewidziano (również dla naszego kraju) konkretne instrumenty finansowe za pomocą których można wspierać rozwój obszarów miejskich przemysłowych i powojkowych.

Trudno natomiast na obecnym etapie przewidzieć, jakie narzędzia dostępne będą w kolejnym okresie programowania Unii Europejskiej, dlatego też w ramach LPR należy stworzyć jak najszersze możliwości realizacji konkretnych, obecnie nie zdefiniowanych, zadań i projektów w przyszłości.

Zasięg terytorialny LPR będzie stały dla całego okresu programowania, czyli lat 2007 - 2013. W razie przeobrażeń społecznych w Koluszkach istnieje możliwość rozszerzenia oddziaływania Programu w następnym okresie programowania na inne, nie ujęte w pierwszej wersji obszary lub rezygnacji z obszarów, które nie będą już w wyniku działań rewitalizacyjnych w latach 2007 – 2013 spełniać określonych kryteriów. Zadania w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji będą mogły być realizowane do roku 2015, co wiąże się z wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

3.2. Zasięg terytorialny rewitalizowanych obszarów

Zgodnie z warunkami zapisanymi w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2013, Rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych, obszary miejskie poddawane rewitalizacji zostają wyznaczone w **Lokalnym Programie Rewitalizacji**. Ich granice są wyznaczone na podstawie krytycznej analizy wyników badań i analiz (w tym wniosków różnych podmiotów współuczestniczących w procesie rewitalizacji) przeprowadzonych dla potrzeb przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji. Dokonując tego wyboru należy wziąć pod uwagę poziom:

- bezrobocia,
- ubóstwa oraz trudne warunki mieszkaniowe,
- przestępczości,
- wykształcenia mieszkańców,

- przedsiębiorczości mieszkańców,
- degradacji technicznej infrastruktury i budynków,
- zanieczyszczenia środowiska naturalnego.

Przeprowadzona w rozdziale 1 wieloczynnikowa analiza sytuacji społeczno-gospodarczej pozwoliła wyciągnąć wnioski, ułatwiające wskazanie najważniejszych dla miasta Koluszki obszarów problemowych, spełniających co najmniej trzy z powyższych kryteriów. **Wskazać należy w tym momencie, iż wyznaczone obszary spełniają wszystkie kryteria rewitalizacji.**

Zbieżność ta została opisana w rozdziale 2 Programu.

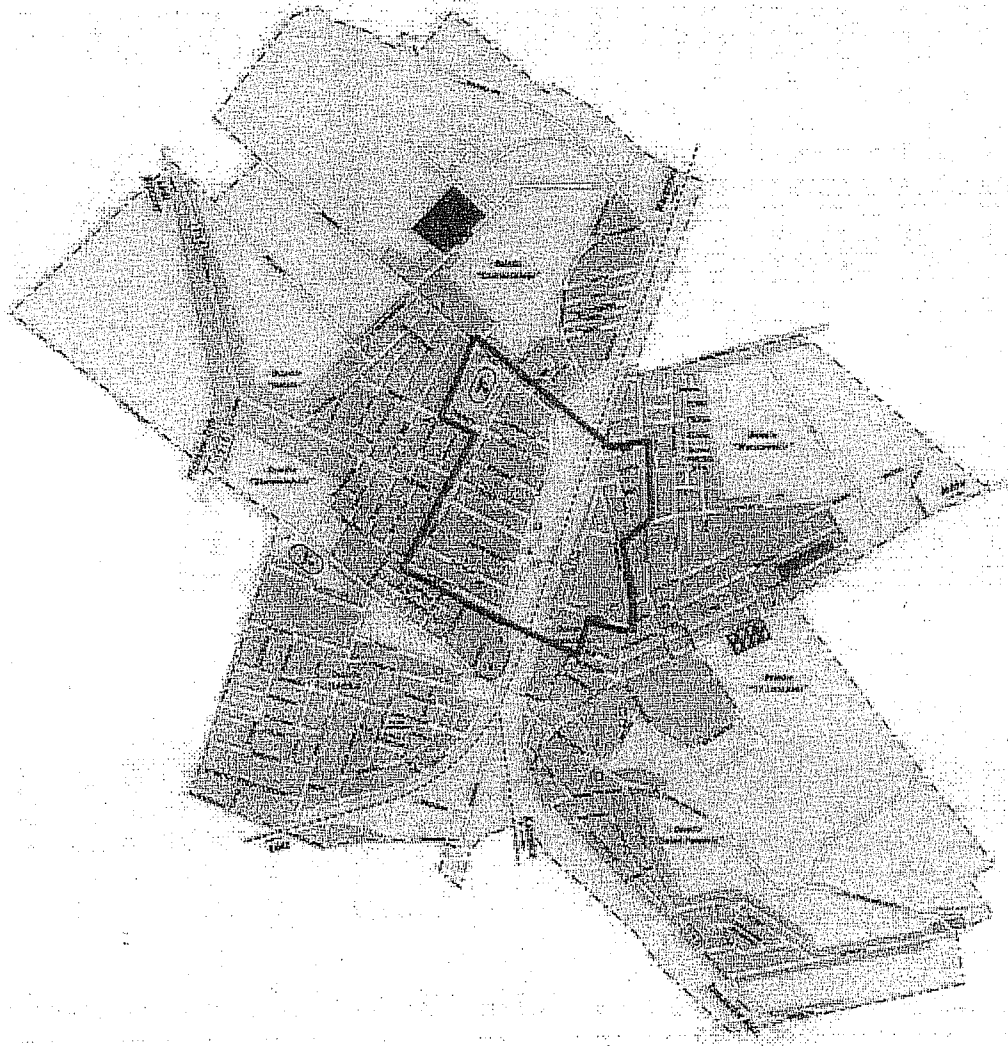
Pozwala to zakwalifikować obszar do terenów, które powinny w najbliższym okresie podlegać rewitalizacji na wielu płaszczyznach:

- przestrzennej,
- gospodarczej,
- społecznej.

3.3. Obszar rewitalizacji

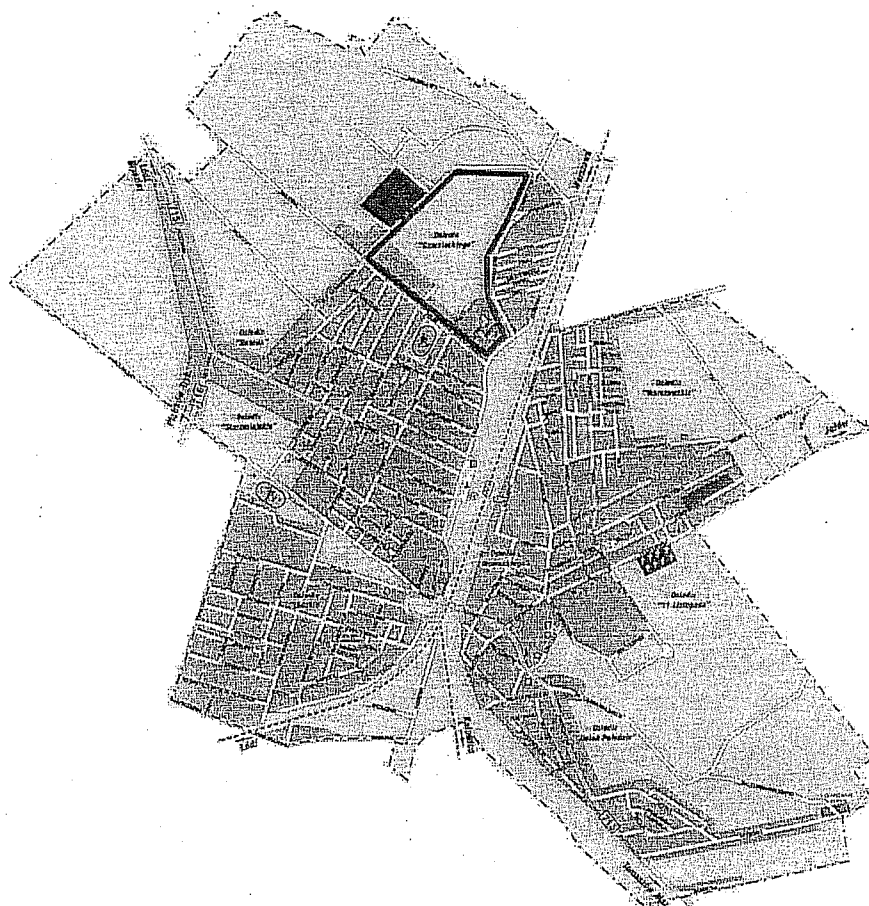
W wyniku przeprowadzonej analizy wyodrębniono obszary spełniające powyższe kryteria, w ramach których będą realizowane inwestycje zgodne z założeniami LPR. Za pierwszy obszar uznano obszar znajdujący się w centrum miasta Koluszki po obu stronach torów kolejowych.

Obszar ten został zaznaczony na poniższej mapie kolorem czerwonym. Obejmuje on najstarszą część miasta wokół dworca kolejowego. Na zachód strefa obejmuje ulicę 1 maja, Staszica, Kopernika, Traugutta, Kasprowicza, Polną, część ulicy Brzezińskiej, Teatralną, Paderewskiego, Mickiewicza. Strefa objęta programem rewitalizacji kończy się ulicą Żwirki. Strefa obejmuje tereny kolejowe wzdłuż dworca kolejowego w Koluszkach. Choć teren należy do Polskich Kolei Państwowych, został uznany za czynnik warunkujący kryzys społeczny na terenie miasta. Po wschodniej części miasta teren obejmuje stare osiedle kolejowe, ulice Warszawską, Zawilą, Bema, Krótką, Kościuszki, Kolejową, Ludową. Bardzo ważnym elementem strefy jest park miejski. Obszar obejmuje również stadion przy ulicy Polnej.

Mapa: Strefa nr 1 - obszar rewitalizacji w mieście Koluszki

Drugim terenem uznanym za podlegający rewitalizacji jest teren osiedla Czarnieckiego wraz ze strefą przemysłową (teren dawnej cegielni).

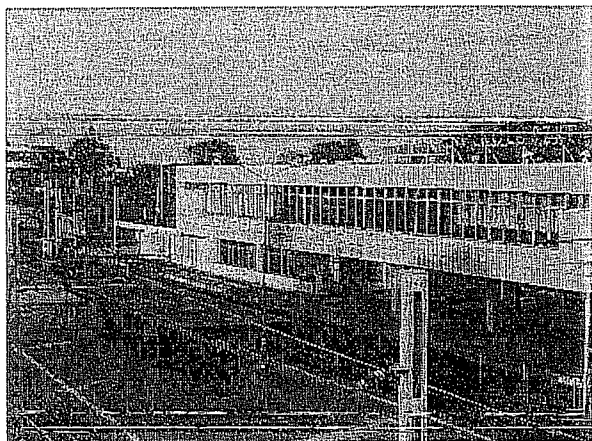
Mapa: Strefa nr 2 zaznaczona została kolorem czerwonym

3.4. Uzasadnienie wyboru obszarów rewitalizacji

Zgodnie z założeniami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2013 oraz praktyką prowadzenia procesów rewitalizacji w Unii Europejskiej, obszary poddane rewitalizacji muszą spełniać odpowiednie kryteria wyboru. Kryteria te zostały przedstawione na początku podrozdziału. Analiza została przeprowadzona w trzech obszarach funkcjonalnych – przestrzennym, gospodarczym oraz społecznym. Z uwagi na charakter programów rewitalizacji obszarów miejskich największe znaczenie w wyborze obszaru rewitalizacji mają względy **przestrzenne** (m.in. degradacja obiektów budowlanych, nieuporządkowana zabudowa oraz przestrzeń miejska) oraz **społeczne** (dostępność mieszkań komunalnych, wysoka przestępczość, występowanie patologii społecznych, negatywne zjawiska demograficzne itp.).

Oto czynniki, które wpłynęły na zakwalifikowanie wskazanych **obszarów miasta** do strefy rewitalizacji:

- o zły stan techniczny obiektów publicznych (dom kultury, dworzec kolejowy),

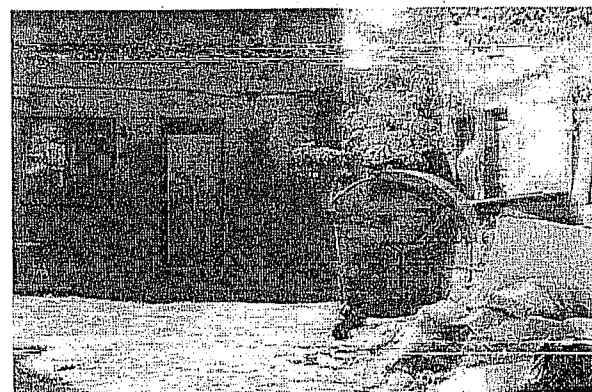

Dworzec kolejowy w Koluszkach jest znanym punktem przesiadkowym dla podróżnych z całej Polski. Budynki są od dawna nieremontowane, a plac wokół dworca psuje wizerunek miasta. Dworzec jest również dziką noclegownią dla bezdomnych, miejscem spotkań osób z grup patologicznych oraz młodzieży. Niezbędna jest zmiana wizerunku dworca oraz zapewnienie podróżnym oraz mieszkańcom Koluszek bezpieczeństwa.

- o zdegradowane obiekty budownictwa mieszkaniowego,

W mieście występuje silna degradacja infrastruktury mieszkaniowej. Budynki wymagają remontu i odnowy. Teren objęty rewitalizacją zamieszkują osoby o niskich zarobkach, których nie stać na przeniesienie się w inne części miasta. Dużą niedogodnością dla mieszkańców jest duży hałas spowodowany bardzo dużym ruchem pociągów.

Zaniedbane podwórka w centrum miasta świadczą o problemach społecznych rodzin na terenie objętych rewitalizacją. Odnowa architektoniczna musi być połączona z odnową społeczną. Teren więc jest kumulacją problemów społecznych i architektonicznych. Na zdjęciu widoczne jest podwórko przy ulicy Staszica w Koluszkach.

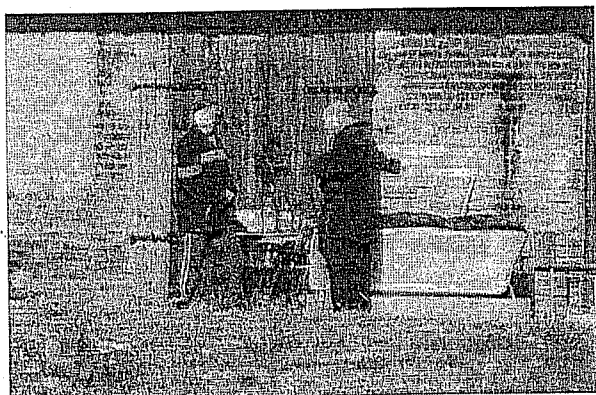
- o zdegradowane budynki kulturalne (dom kultury),

Odnowy i remontu wymagają również budynki kulturalne. Miejski Ośrodek Kultury wymaga wsparcia remontowego. Ośrodki kultury są niezwykle ważne dla kompleksowej odnowy miasta – wychowują, kształcą.

Ośrodek Kultury skupia dzieci, młodzież i dorosłych z miasta i gminy Koluszki. Z jego oferty korzystają również mieszkańcy sąsiednich gmin.

- o występowanie patologii społecznych (liczne dewastacje, alkoholizm, narkomania),

Na obszarze objętym rewitalizacją szerzą się patologie. Alkoholizm, przemoc w rodzinie są istotnym problemem miasta. To właśnie kwestie społeczne decydują o tym, jaki teren powinien być objęty Lokalnym Programem Rewitalizacji. Problemy dotyczą głównie osoby bezrobotne, bez wykształcenia. Pomoc tym osobom musi być priorytetem w działaniach władz.

Bez wątpienia największym a zarazem najbardziej charakterystycznym dla tego rejonu miasta problemem jest alkoholizm. Patologia ta jest głęboko zakorzeniona w mentalności osób mieszkających na tym terenie i dodatkowo potęgowana ubóstwem lokalnej społeczności. Część mieszkańców dzielnicy pozostaje bez pracy, utrzymując się z zasiłków, rent i drobnych prac dorywczych. Doprowadziło to do sytuacji w której istotny procent mieszkających tam rodzin to rodziny patologiczne, w których brak jest pozytywnych wzorców do naśladowania. Dzieci wychowane w takich rodzinach przenoszą złe wzorce na grunt własnych rodzin, co powiększa grono rodzin niedostosowanych społecznie.

- o wysoka przestępczość – niski poziom bezpieczeństwa mieszkańców,

Przestępczość ma swoje źródło w rewitalizowanym obszarze: w starej części miasta istnieją liczne grupy przestępcze, czasami wielopokoleniowe rodziny przestępcze, znane policji. Jednak same przestępstwa: głównie kradzieże, rzadziej wymuszenia rozbójnicze i rozboje, są dokonywane poza terenem, z którego pochodzą sprawcy. Policja tłumaczy ten stan utrwalonym w środowiskach przestępczych obyczajem nie dokonywania przestępstw w „swojej” dzielnicy. Terenem wyjątkowo zagrożonym jest teren dworca kolejowego, gdzie występują kradzieże i wymuszenia.

- o degradacja infrastruktury spowodowana dużym ruchem pojazdów na terenie miasta oraz brakiem środków finansowych na inwestycje,

Przez miasto przebiega droga wojewódzka nr 715. Brak obwodnicy miasta powoduje, że ruch tranzytowy przetacza się przez sam środek miasta. Występują liczne niebezpieczeństwa dla mieszkańców oraz uczestników ruchu. Natężenie ruchu wzrasta w godzinach rannych oraz popołudniowych. Powoduje to również olbrzymie zanieczyszczenie środowiska naturalnego.

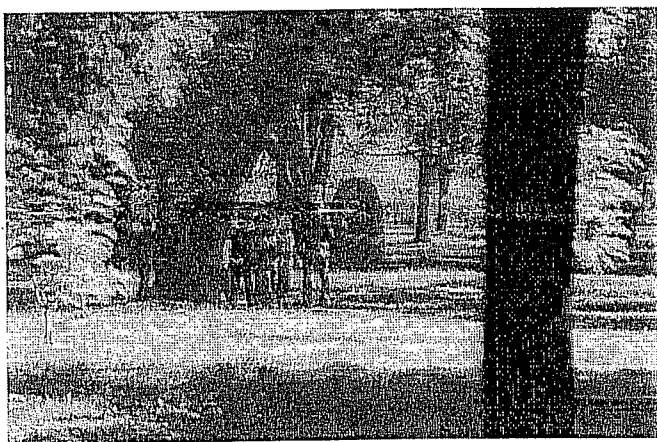
- o zanieczyszczenie środowiska,

Na zanieczyszczenie środowiska wpływa negatywnie bardzo duży ruch samochodów wszelkiego typu.

- o występowania ponadnormatywnego hałasu,

Hałas w medycynie to wszelkiego rodzaju dźwięki szkodliwe dla zdrowia człowieka zarówno ze względu na możliwość uszkodzenia jego narządu słuchu, jak również niekorzystnie wpływające na jego psychikę. Na obszarze objętym rewitalizacją hałas występuje przez całą dobę. Powodowany jest przed ruch pojazdów na drodze wojewódzkiej nr 715 oraz torach kolejowych.

- o brak przestrzeni miejskiej dla młodzieży i dzieci,

Gmina musi przyjąć odpowiedzialność za stworzenie warunków do rozwoju dzieci i młodzieży z całego miasta. Na obszarze objętym rewitalizacją brak jest miejsc rekreacji i wypoczynku. Największym niewykorzystanym terenem jest park miejski. Park pobawiony jest w tym momencie funkcji. Zaniebane alejki, zaniebana zielen tworzą obraz degradacji. Niezbędne są działania zmierzające do poprawy wizerunku parku.

- o dysfunkcyjne tereny przemysłowe,

Na terenie strefy nr 2 występują tereny, które w wyniku przeobrażeń polskiej gospodarki utraciły swoje funkcje. Na zdjęciu obok widoczny jest teren dawnej cegielni, który może zostać wykorzystany pod działalność rekreacyjno-sportową. Teren jest własnością Gminy Koluszki.

3.5. Cele przestrzenne rewitalizacji

Na podstawie analizy sytuacji przeprowadzonej w rozdziale 1 Programu określono problemy w sferze przestrzennej na zdefiniowanych powyżej obszarach, które podlegać będą rewitalizacji. W rezultacie wyodrębniono następujące **cele rewitalizacji w obszarze przestrzennym**, zmierzające do zmniejszenia zaobserwowanych negatywnych czynników:

- o Rewitalizacja obiektów mieszkalnych w mieście,
- o Odnowienie wizerunku miasta – centrum miasta,
- o Poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznych,
- o Zagospodarowanie i uporządkowanie terenów zielonych,
- o Ochrona obiektów cennych architektonicznie,
- o Modernizacja budynków użyteczności publicznej dla celów kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych dla społeczności lokalnej,

3.6. Planowane działania przestrzenne na obszarze rewitalizowanym

Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne w sferze zagospodarowania przestrzennego należy przyporządkować do jednej ze sfer opisanych w rozdziale 3.2. *Programu Rewitalizacji*. Jest to warunkiem ubiegania się o zewnętrzne źródła finansowania (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej).

Lista rodzajów projektów, które mogą podlegać wsparciu jest bardzo szeroka i pokrywa się z zakresem inwestycji wspieranych w ramach Funduszy Strukturalnych.

Projekty te w dużej mierze wpływają na realizację celów również opisywanych poniżej sfer: gospodarczej i społecznej. Zatem trudno w przypadku niektórych projektów jednoznacznie zdefiniować zaliczenie do jednej z opisywanych sfer funkcjonalnych. Nie wpływa to jednakże na możliwość realizacji inwestycji w ramach LPR, gdyż projekty zaplanowane przez potencjalnych beneficjentów powinny mieć charakter kompleksowy, obejmujący wiele aspektów rewitalizacji (np. uporządkowanie przestrzeni społecznej powiązane z tworzeniem obiektów społecznych lub zabudowy komunalnej).

Oto projekty przewidziane do realizacji w sferze przestrzennej:

Nazwa projektu	Rewitalizacja Parku Miejskiego w Koluszkach
Strefa rewitalizacji	1
Szacowany koszt projektu	1 500 000
Uzasadnienie	Rewitalizacja parku w Koluszkach jest pierwszym etapem kompleksowej rewitalizacji Miasta. Realizacja projektu przyczyni się do rewitalizacji zdegradowanych obszarów Miasta Koluszki oraz wiążącego się z nią ożywienia społecznego gminy oraz poprawy wizerunku Miasta w percepcji mieszkańców i osób spoza Koluszek, a przez to wzrostu jego atrakcyjności dla osiedlania się, alokacji kapitału i inwestowania. Realizacja projektu przyczyni się również do poprawy funkcjonalności i estetyki miejskiej przestrzeni publicznej, rozwoju infrastruktury kulturalno – rekreacyjnej, regeneracji i rehabilitacji przestrzeni publicznej oraz remontu publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji kulturalnych i rekreacyjnych.
Szacowane oddziaływania projektu	- wzrost ilość przedsiębiorstw na terenie miasta, - poprawa zdrowotności mieszkańców miasta, - wzrost dochodów gospodarstw domowych,
uwagi	Projekt musi być zintegrowany z działaniami społecznymi realizowanymi na terenie miasta i gminy. Efekty projektu będą osiągnięte tylko w powiązaniu z podniesieniem jakości kapitału ludzkiego miasta.
Źródła finansowania projektu	Środki UE – 1 275 000 Środki własne – 225 000
Harmonogram realizacji projektu	Realizacja projektu przewidziana jest na lata 2007 - 2009

3.7. Cele rewitalizacji w obszarze gospodarczym

Wyodrębniono następujące **cele główne rewitalizacji w obszarze gospodarczym** zmierzające do zmniejszenia negatywnego oddziaływania problemów opisanych w rozdziale 1:

- o tworzenie warunków lokalowych i infrastrukturalnych dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości;
- o reaktywacja funkcji turystycznych na terenie miasta;
- o tworzenie warunków do rozwoju drobnej przedsiębiorczości poprzez bezpłatne szkolenia, doradztwo;
- o aktywizacja ludzi młodych;
- o włączanie „szarej strefy” gospodarki w oficjalny obieg gospodarczy.

Należy pamiętać, iż tak zdefiniowane cele związane są z bezpośrednim wpływem na rozwój gospodarczy obszarów rewitalizowanych. Natomiast celem pośrednim wszystkich działań prowadzonych w pozostałych dwóch obszarach funkcjonowania (czyli przestrzennym i społecznym) jest tworzenie takich warunków życia i rozwoju, aby doprowadzić do zwiększenia potencjału gospodarczego Koluszek i zintensyfikowania działalności, szczególnie w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw.

3.8. Planowane działania na obszarze rewitalizowanym w sektorze gospodarczym

Nazwa projektu	Rewitalizacja Terenu Poprzemysłowego w Koluszkach – teren dawnej cegielni
Strefa rewitalizacji	2
Szacowany koszt projektu	10 000 000 PLN
Uzasadnienie	W granicach administracyjnych miasta Koluszki znajduje się kompleks terenów po byłej cegielni. W skład kompleksu wchodzi 3 sąsiadujące ze sobą działki o powierzchni całkowitej 25 ha. Teren przeznaczony jest w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na funkcje mieszkaniowe i rekreacyjne. Kompleks terenu jest częściowo wyposażony w infrastrukturę techniczną: drogę dojazdową utwardzoną o szerokości ok. 6 m, energię elektryczną, przyłącze sieci wodociągowej – woda przeznaczona do celów sanitarnych i przemysłowych, sieć telekomunikacyjną. Teren jest w tym momencie całkowicie niewykorzystany. Położenie w bardzo atrakcyjnym miejscu miasta powoduje, że może się on stać wspaniałym miejscem do rozwoju funkcji rekreacyjno-sportowej. Celem projektu jest rewitalizacja terenu

	np. przemysłowego i nadanie mu nowej funkcji.
Szacowane oddziaływania projektu	- wzrost ilość przedsiębiorstw na terenie Miasta, - poprawa zdrowotności mieszkańców miasta, - wzrost dochodów gospodarstw domowych, - spadek patologii, - lepsze wykształcenie mieszkańców,
uwagi	Projekt znajduje się w fazie koncepcyjnej. Nie wykluczone jest, że projekt realizowany będzie w formule partnerstwa publiczno-prywatnego. Wybór najlepszej formy realizacji projektu nastąpi po dokładnych analizach finansowo – prawnych.
Źródła finansowania projektu	Środki UE – 8 500 000 PLN Środki własne – 1 500 000 PLN
Harmonogram realizacji projektu	Realizacja projektu przewidziana jest na lata 2011 – 2013

3.9. Cele rewitalizacji w obszarze społecznym

Na podstawie problemów opisanych w rozdziale 1, wyodrębniono następujące **cele rewitalizacji w obszarze społecznym**, zmierzające do zmniejszenia ich negatywnego oddziaływania na otoczenie:

- o Zahamowanie negatywnych tendencji społecznych w mieście - bezrobocia, patologii społecznych, migracji,
- o Stworzenie dostępu do instytucji kulturalnych mieszkańcom bez względu na wiek, płeć i stan majątkowy,
- o Renowacja zabudowy budynków - w tym obiektów infrastruktury społecznej.

3.10. Planowane działania na obszarze rewitalizowanym w obszarze społecznym

Każdy podmiot, który zamierza realizować przedsięwzięcie z jakichkolwiek programów oferujących zewnętrzne finansowanie, dla których warunkiem jest zgodność z LPR, musi uzyskać akceptację Burmistrza Gminy Koluszki, wskazującą na zbieżność realizowanego przedsięwzięcia z celami LPR.

Oto projekty przewidziane do realizacji w obszarze społecznym:

Nazwa projektu	Podniesienie jakości kapitału ludzkiego na terenie Miasta Koluszki poprzez zapewnienie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży
Strefa rewitalizacji	1, 2
Szacowany koszt projektu	2 000 000 PLN
Uzasadnienie	Bezpośrednim celem projektu jest nabycie przez uczniów nowej wiedzy i umiejętności, wyrównanie braków przez uczniów słabszych, wzrost ich motywacji do nauki i wiary we własne możliwości, rozwinięcie zdolności, pasji i zainteresowań, rozwinięcie i poszerzenie bazy dydaktycznej szkół.
Szacowane oddziaływania projektu	- lepsze wykształcenie mieszkańców, - ilość osób kontynuujących naukę na studiach wyższych, - spadek przestępczości,
uwagi	Projekt będzie finansowany w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Jego realizacja uzależniona jest więc od uzyskania finansowania.
Źródła finansowania projektu	Srodki UE – 2 000 000 PLN
Harmonogram realizacji projektu	Realizacja projektu przewidziana jest na lata 2008 – 2013

Nazwa projektu	Promocja kształcenia ustawicznego
Strefa rewitalizacji	1, 2
Szacowany koszt projektu	2 000 000 PLN
Uzasadnienie	Głównym celem edukacji ustawicznej jest wychowanie nowego typu człowieka, charakteryzującego się twórczym i dynamicznym stosunkiem do życia i kultury, człowieka, który potrafi doskonalić siebie, zmieniać warunki życia i ulepszać je dla dobra społeczeństwa. Kształcenie ustawiczne ma związek przede wszystkim z globalnym dostępem do informacji i wiedzy bez względu na czas i przestrzeń. Nowe technologie informacyjne i komunikacyjne sprawiają, że możemy uczyć się w każdym momencie, korzystając ze źródeł informacji w dowolnym miejscu na kuli ziemskiej. Zjawisko to ma także swoje ujemne konsekwencje - we współczesnym świecie osoby bez odpowiednich kompetencji, bez określonego kapitału nie tylko ekonomicznego, ale i kulturowego, bez dostępu do informacji lub pozbawione tzw. siły rynkowej stają się dotknięte w coraz wyższym stopniu marginalizacją spowodowaną bezrobociem, nieumiejętnością artikulacji własnych interesów, funkcjonalnym analfabetyzmem itp. zjawiskami społecznymi.

Szacowane oddziaływania projektu	- lepsze wykształcenie mieszkańców, - spadek przestępczości, - spadek bezrobocia,
uwagi	Projekt będzie finansowany w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Jego realizacja uzależniona jest więc od uzyskania finansowania
Źródła finansowania projektu	Środki UE – 2 000 000 PLN
Harmonogram realizacji projektu	Realizacja projektu przewidziana jest na lata 2008 – 2013

3.11. Planowane wskaźniki osiągnięcia celów

Szczegółowe wskaźniki mogą być określone dopiero na poziomie poszczególnych projektów. Na poziomie planu możemy podać jedynie listę przewidzianych wskaźników spośród których będą wybierane konkretne wskaźniki dla każdego projektu.

Możliwe do zastosowania wskaźniki osiągnięcia celów :

Wskaźniki produktu:

1. ilość wyremontowanych budynków /mieszkań;
2. ilość wyremontowanych i zrewaloryzowanych obiektów zabytkowych;
3. ilość nowych mieszkań, (dobudowy i nowe budynki);
4. ilość infrastruktury turystycznej przygotowanej w ramach programu;
5. ilość nowej i zmodernizowanej infrastruktury technicznej;
6. ilość wspieranych projektów organizacji pozarządowych;

Wskaźniki rezultatu:

1. ilość nowych jednostek gospodarczych;
2. wzrost ilości mieszkańców zlokalizowanych na obszarze i w promieniu do 1 km poza obszarem;
3. ilość udostępnionych obszarów inwestycyjnych (w ha);
4. określenie efektu dźwigni finansowej zaangażowanie sektora prywatnego w stosunku do sektora publicznego;
5. zróżnicowanie oferty mieszkaniowej (pozostawanie przy jednym typie mieszkańców czy różnicowanie grup społecznych) / standardów cenowych;

Wskaźniki oddziaływania, wpływ pośredni, długofalowy:

1. ilość nowych miejsc pracy powstałych w wyniku programu z podziałem na branże;
2. wartość dodana generowana przez lokalną działalność gospodarczą;
3. wzrost dochodów gminy z podatków od nieruchomości;
4. ilość MSP;
5. wzrost liczby turystów odwiedzających obszary miejskie i obiekty zabytkowe;
6. spadek poziomu przestępczości;
7. przyrost naturalny (napływ młodych mieszkańców);

Rozdział IV

Plan finansowy realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji w latach 2007-2013

Planowana inwestycja	rok 2007			rok 2008			rok 2009			rok 2010		
	razem	środki własne	środki zewnętrzne w tym UE	razem	środki własne	środki zewnętrzne w tym UE	razem	środki własne	środki zewnętrzne w tym UE	razem	środki własne	środki zewnętrzne w tym UE
Rewitalizacja Parku Miejskiego w Koluszkach	500 000	75 000	425 000	500 000	75 000	425 000	500 000	75 000	425 000			
Rewitalizacja Terenu Poprzemysłowego w Koluszkach – teren dawnej cegielni												
Podniesienie jakości kapitału ludzkiego na terenie Miasta Koluszki poprzez zapewnienie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży				340 000	0	340 000	340 000	0	340 000	340 000	0	340 000
Promocja kształcenia ustawicznego				340 000	0	340 000	340 000	0	340 000	340 000	0	340 000

Planowana inwestycja	rok 2011			rok 2012			rok 2013		
	razem	środki własne	środki zewnętrzne w tym UE	razem	środki własne	środki zewnętrzne w tym UE	razem	środki własne	środki zewnętrzne w tym UE
Rewitalizacja Parku Miejskiego w Koluszkach									
Rewitalizacja Terenu Poprzemysłowego w Koluszkach – teren dawnej cegielni	3 400 000	510 000	2 890 000	3 400 000	510 000	2 890 000	3 200 000	480 000	2 720 000
Podniesienie jakości kapitału ludzkiego na terenie Miasta Koluszki poprzez zapewnienie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	340 000	0	340 000	340 000	0	340 000	300 000	0	300 000
Promocja kształcenia ustawicznego	340 000	0	340 000	340 000	0	340 000	300 000	0	300 000

Rozdział V

System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Koluszki

Realizacja Programu Rewitalizacji Miasta Koluszki uzależniona jest od wysokości pozyskanych środków zarówno krajowych jak i z funduszy strukturalnych. Biorąc pod uwagę prognozę dopuszczalnej wysokości zobowiązań w poszczególnych latach i wysokość środków, jakie mogą być wydatkowane bezpośrednio z budżetu, możliwości finansowe Miasta wskazują, że na realizację przyjętych celów zabezpieczone zostanie 15% wkładu w stosunku do uzyskanych środków wspólnotowych.

Zarządzanie

Funkcję Instytucji Zarządzającej i koordynującej realizację Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie pełnił specjalnie powołany zespół pracowników. Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje m.in.:

- zapewnienie zgodności realizacji Programu z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu, w tym w szczególności w zakresie zamówień publicznych, zasad konkurencji, ochrony środowiska, jak też zagwarantowanie przestrzegania zasad zawierania kontraktów publicznych,
- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Programu,
- zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Programu,
- przygotowanie rocznych raportów na temat wdrażania Programu,
- zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach,
- dokonanie oceny po zakończeniu realizacji Programu.

Instytucja wdrażająca Lokalny Program Rewitalizacji

Urząd Gminy w Koluszkach, jako instytucja wdrażająca Program, odpowiedzialny będzie za:

- opracowanie i składanie wniosków o finansowanie zewnętrzne,
- bezpośrednią realizację działań przewidzianych w Planie w zakresie przygotowania przetargów, gromadzenia dokumentacji bieżącej, nadzoru nad wykonawcą pod kątem terminowości i jakości wywiązania się z zobowiązania,
- zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

Główne warunki powodzenia wdrażania Programu Rewitalizacji to:

- aktywna obecność różnego typu inwestorów,
- dobrowolność przystępowania do Programu,
- właściwa skala działań i autonomia jednostki zarządzającej,
- elastyczność i pragmatyzm w konkretnych realizacjach przy jednoczesnym zachowaniu przyjętej strategii działań,
- przygotowanie i mobilizacja wszystkich partnerów instytucjonalnych: banków, organu wykonawczego miasta, inwestorów budowlanych, prywatnych właścicieli mieszkań i budynków, wspólnot mieszkaniowych, kupców, stowarzyszeń lokalnych,
- wprowadzenie planowanych zamierzeń do programów regionalnych dla zapewnienia współfinansowania publicznego,
- zaprogramowanie lokalnych instrumentów pomocy dla inwestowania w dziedzinie infrastruktury, działań budowlanych jak remonty, dobudowy, rozbudowy, adaptacje itp.
- przygotowanie działań pro-społecznych, m.in. pomoc w przesiedleniach rodzin i osób samotnych oraz innych grup o specyficznych problemach, m.in. młodych robotników, osób samotnych, osób starszych, osób z marginesu społecznego.

Potwierdzenie zgodności projektu z założeniami Lokalnego Programu Rewitalizacji

W przypadku realizacji inwestycji finansowanych w ramach Programu Rewitalizacji, podmiot starający się o dofinansowanie z zewnętrznych źródeł musi uzyskać akceptację Burmistrza Miasta o zgodności projektu z LPR.

Podmiot zainteresowany przedłoży w Urzędzie Miasta krótką metrykę projektu, wskazującą na jego zgodność z celami LPR. Przedkładana do UM metryka projektu obligatoryjnie musi zawierać następujące elementy, ułatwiające stwierdzenie jego zgodności z LPR :

- tytuł projektu,

- wskazanie beneficjenta projektu (podmiot odpowiedzialny za jego realizację),
- przedmiot/zakres inwestycji,
- wskazanie obszaru rewitalizacji zgodnego z Programem,
- wskazanie zgodności z konkretnymi celami Programu Rewitalizacji,
- wartość projektu w PLN,
- okres rzeczowej realizacji projektu,
- stan przygotowania dokumentacji projektowej
- przewidywane źródła finansowania projektu.

W przypadku stwierdzenia takiej zgodności przez pracowników Urzędu Miasta (w razie wątpliwości możliwa jest konsultacja z członkami Zespołu Zadaniowego ds. Rewitalizacji lub Komisjami Rady Miasta), podmiot otrzymuje **akceptację zgodności projektu z celami LPR podpisaną przez Burmistrza Gminy**, która załączana jest wraz z kopią LPR do wniosku aplikacyjnego. Kopia wydanego potwierdzenia archiwizowana jest w UM, co pozwoli na efektywny monitoring.

Rozdział VI

Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Monitorowanie wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Monitorowanie jest procesem, który ma na celu analizowanie stanu zawansowania projektu i jego zgodności z postawionymi celami. Istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrobione. Jest nią także modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby osiągnąć zakładany cel w przyszłości. Istotnym elementem monitorowania jest wypracowanie technik zbierania informacji oraz opracowanie odpowiednich wskaźników, które będą odzwierciedlały efektywność prowadzonych działań.

Monitorowania wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz jego poszczególnych elementów dokonywać będzie Komitet Monitorujący. Aby zachować ciągłość procesu przygotowania Programu i jego realizacji, w skład Komitetu Monitorującego wchodzić będą członkowie grupy roboczej, zaangażowanej w sporządzanie Programu Rewitalizacji.

Zebrania Komitetu Monitorującego odbywać się będą raz na rok. Tematem spotkań będzie monitoring i ewaluacja Lokalnego Programu Rewitalizacji. Istnieje możliwość częstszych spotkań po uprzednim zawiadomieniu członków Komitetu przez Sekretariat Komitetu. Funkcję Sekretariatu Komitetu Monitorującego pełnić będzie Sekretariat Urzędu Miasta Koluszki. Obowiązkiem Sekretariatu będzie zawiadamianie członków Komitetu o terminach posiedzeń oraz przygotowywanie na w/w posiedzenia szczegółowych informacji na temat postępów w realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji w formie standardowego raportu monitorującego. Obowiązkiem Sekretariatu będzie także przygotowywanie protokołów z posiedzeń Komitetu Monitorującego, zawierających ustalenia w/w posiedzeń i przysyłanie ich do członków Komitetu. Komitet Monitorujący analizować będzie ilościowe i jakościowe informacje na temat wdrażanych projektów i całego Programu w aspekcie finansowym i rzeczowym. Celem takiej analizy jest zapewnienie zgodności realizacji projektów i Programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami. Jeśli w raportach monitoringowych ujawnione zostaną problemy związane z wdrażaniem Programu, Komitet Monitorujący powinien podjąć działania mające na celu wyeliminowanie pojawiających się trudności wdrożeniowych.

Na koniec okresu planowania (tzn. w styczniu 2014 roku) Komitet Monitorujący sporządzi raport końcowy, obrazujący faktycznie zrealizowane zadania w kontekście założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji. Wszelkie rozbieżności pomiędzy ustaleniami Programu, a jego rzeczywistym wykonaniem będą w w/w raporcie szczegółowo wyjaśnione. Raport końcowy będzie dostępny do wglądu w Sekretariacie Urzędu Miasta w Koluszkach.

Ocena i komunikacja społeczna

Podstawowym warunkiem wiarygodności i skuteczności ewaluacji jest jej niezależność. Z warunku tego wynika konieczność utworzenia niezależnej organizacyjnie od zespołów zaangażowanych w proces tworzenia i wdrażania Programu Rewitalizacji komórki ewaluacyjnej w strukturze Urzędu Miasta Koluszki, w skład której wchodziłby jeden lub więcej pracowników zajmujących się ewaluacją ex-post. Celem tej ewaluacji jest określenie faktycznych efektów zrealizowanych projektów w ramach Programu.

Pracownik komórki ewaluacyjnej do 31 stycznia każdego roku przygotowuje raport ewaluacyjny dotyczący roku poprzedniego. W raporcie tym znajdują się w szczególności informacje o:

- **skuteczności** - kryterium to pozwala określić czy cele danego projektu (jak i całego Programu) określone na etapie programowania zostały osiągnięte,
- **efektywności** - kryterium to porównuje zasoby finansowe zaangażowane przy realizacji projektu i Programu z rzeczywistymi osiągnięciami projektu i Programu na poziomie produktu, rezultatu lub oddziaływania,
- **użyteczności** - kryterium to pozwala ocenić faktyczne efekty projektu i Programu na poziomie produktu, rezultatu i oddziaływania w nawiązaniu do wcześniej zdefiniowanych w Programie potrzeb i problemów.

Władze samorządowe Miasta Koluszki w trakcie wdrażania Programu Rewitalizacji muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić baczność uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Możemy wyróżnić dwa główne typy otoczenia społecznego, z którym władze miasta muszą się komunikować. Po pierwsze jest to **otoczenie wewnętrzne**, obejmujące pracowników urzędu, którzy uczestniczą bezpośrednio w administrowaniu miastem, ich wiedzę, motywację, umiejętności praktyczne, kompetencje interpersonalne, lecz także technologię i zasoby organizacji. Jest również **otoczenie zewnętrzne**. Otoczenie zewnętrzne bliższe obejmuje przede wszystkim ogół mieszkańców, w którym jednak można wyróżnić szereg grup, organizacji, stowarzyszeń i instytucji czy

przedsiębiorstw. Otoczenie zewnętrzne dalsze jest to faktyczne otoczenie miasta jako wspólnoty terytorialnej – sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopństwowe.

Obszary działań w zakresie komunikacji dwustronnej i współpracy władz Miasta Koluszki ze społecznością lokalną to:

- informacja o postępach wdrażania Programu - każdy mieszkaniec miasta będzie miał możliwość uzyskania informacji o aktualnym stanie prac wdrożeniowych Programu Rewitalizacji w siedzibie Sekretariatu Urzędu Miasta, wraz z wglądem w dokumentację (raporty monitoringowe, raporty ewaluacyjne),
- możliwość udziału mieszkańców w posiedzeniach Komitetu Monitorującego (po wcześniejszym zgłoszeniu swojej obecności),
- podjęcie współpracy z mediami lokalnymi - podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach lokalnych przynajmniej raz w roku,
- informacje z prac Komitetu Monitorującego zamieszczane na stronie www.

Instytucja Zarządzająca zapewnia środki informacyjne i promocyjne w zakresie udzielonej pomocy z funduszy strukturalnych. Wykorzystywane środki informacyjne i promocyjne będą miały na celu przede wszystkim informowanie potencjalnych i faktycznych odbiorców pomocy o możliwościach wsparcia ze strony UE oraz informowanie opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy unijnej dla poszczególnych projektów i rezultatach tych działań.

Informowanie i promocja odbywać się będzie poprzez organizowanie szkoleń i konferencji na temat możliwości pozyskania środków unijnych. W prasie lokalnej i regionalnej oraz w Internecie podawane będą systematycznie informacje na temat zaangażowania finansowego UE w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Programu.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Koluszkach

Sławomir Sokółowski